

Ա Մ Ս Ա Փ Ի Ր

ԱՉԳԸՅԻՆ ԲԸՆՍՄԻՐԸԿԸՆ ԵՒ ԳՐԸԳԻՏԸԿԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ ԹԻ 12

ՇՐՋԱՆ ՄԻԱՄԵԱՅ

1 ԳԵՊԵՄԲԵՐ 1866

ԱՉԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՕՆ հանդիսիս առաջին միամեայ շրջանը լրանալուն՝ կը փութամք մեր խորին շնորհակալութիւնը մատուցանել բարեսէր և բարեպաշտ բաժանորդաց, փոխարէն իրենց համակրութեանը զոր ցոյց տուին մեզ մեր ակնկալութենէն աւելի :

Միտն՝ իբրեւ նորածին թերթ, որ չկրնար երբէք ազատ լինել թերութիւններէ, եթէ չկրցաւ ըստ ամենայն մասին գոհ ընել զիրենք, այսուամենայնիւ վստահ լինելով որ իրենց համակրութիւնը պիտի շարունակեն սպառաշիս մէջն ալ ցոյց տալու, պիտի աշխատի երկրորդ շրջանիս մէջ աւելի ընդարձակել իւր նիւթոց սահմանը, պահելով միշտ նայն սկզբունքը, որոյ ծագումն է աւետարանի վարդապետութենէն և անոր սորվեցուցած բարոյականէն : Թող լով ազատ ստապարէզ մեր սկզբունքին

ուժը չմտցողներուն առջեւ, մենք երկիւղածութեամբ յարգելով սուրբ Առաքելոյն խօսքը, պիտի աշխատիմք դարձեալ իբրեւ կրօնական թերթ՝ «Մի ինչ առաւել խորհել քան զարժանն խորհելոյ, այլ խորհելի գգաստանալ» . (Զոր. ԺԲ . 3) . առանց ձկտեցընելու մեր ճիգը անդր քան զբարին, զհաճոյն և զկատարելուն, որ է Աստուծոյ կամքը . (անդ 2) . որով մէջ կը պարունակի ընդհանուրին օգուտը եւ մասնաւորին անձնական վարկն ու պատիւը :

Երկրորդ շրջանս առանց գլխաւոր փոփոխութիւնն առայժմ ընդունելոյ, պիտի շարունակե ազգային տեղեկութիւններ հաղորդել, որոյ մէջ կը պարունակի մասնաւորապէս Աշխարհազգային պատմութեան ըսուած մասը :

Նաեւ գրագիտական մասը, որով պիտի հրատարակեմք ուսումնական

նաց համար անձանօթ հեղինակաց վարքն ու աշխատասիրութիւնները :

« Առաքինի և բարեկիրթ պատանի » վերնագրով բարոյականը, զոր արժաւ նապատիւ և ուսումնական Յովհաննէս էֆէնտին Վիւրքճիանօթ խրկած է մեզ Ռազմավէպի մէջէն քաղելով, ինչպէս կ'ըսէ, և իւր կամքն է անոր մէջ գանձեալ գեղեցիկ բարոյականութիւնը Սիօնի միջոցաւ ալ կրկնելով հազորգել աղբիս պատանեացը, վասն որոյ և մեք սիրով հաճեցանք ընդունել զայն յօգուտ նոցա :

Ասոնցմէ ի զատ առաւելագոյն փոյթ պիտի տարուի կրօնական յօդուածները աւելցընել, եւ ի մասնաւորի պիտի հրատարակեմք մաղբըպի Ռապայի հրէի մը դարձն ու անոր ընտիր աշխատասիրութիւնը, զոր գրած է յապացոյց Վրիստոսի ճշմարիտ որդի Աստուծոյ ըլլալուն, որով քրիստոնեայ առտուածաբաններն իսկ զարմացուցած է :

Ասոնցմէ ի զատ պատրաստուած է նաեւ առանձին յօդուած մի սուրբ Յակովբայ վանաց վերայօք հանդերձ գաղղիական բնագրաւ ի տեղեկութիւն մեր Աւրոպացի յարգոյ բաժանորդաց :

Այս առթիւ պարտք կը համարիմք ծանուցանել բարեսէր հասարակութեան, որ Ս. Աթոռոյս տպարանը իւր Հանդիսին միջոցաւ պատրաստ է սիրով հրատարակելու նաեւ գաղղիական լեզուաւ յօդուածներ գրեալ ի պաշտպանութիւն աղբային եկեղեցւոյն և իրաւանց : Վասն զի Սիօնը իւր Աւրոպացի բաժանորդաց միջոցաւ դիւրութիւն ստացած է Աւ-

րոպայի զանազան կողմերը երթալու, և եթէ, ինչպէս կը փափաքիմք եւ մեք, դաղղիական յօդուածներ եւս ամեն թերթիս մէջ պարունակելու ըլլան, աւելի մեծ համակրութիւն ըստանալիքն իրենք կը հաստատեն. բայց դժբաղդաբար մեր փափաքը կատարուելու համար տակաւին դիւրութիւններ կը պակասին : (Թողլով ուրեմն ժամանակին՝ թէ այս և թէ ուրիշ կատարելութիւններ ալ տալու յաջողութիւնը, կը կնքեմք 1866 տարուոյ ամսագրոյս առաջին շրջանը, խնդրելով աղգասէր ընթերցողներէն իրենց համակրութեանը հետ մէկ տեղ նաեւ ներողամտութիւննին շնորհել, ի քաջալերութիւն խմբագրող Ախտիս :

1867 տարուոյ ամսաթերթերը իւրաքանչիւր ամսոյն վերջերը պիտի հրատարակուին :

Նաեւ տարեկան բաժանորդագինը, որ մէկ ու կէս արծաթ մէճիտ և փօստայի վարձքն ալ ընդունողին վերայ էր, այսու ամենայնիւ յարգոյ բաժանորդաց դժուարութիւն չպատճառելու համար, սոյն ներկայ տարուոյս ամբողջ փօստայի վարձքը խրմբագրութեան տեսչութիւնը վճարեց բաւական զոհողութեամբ. վասն որոյ առաջիկայ նոր տարուոյս համար կէս մէճիտ իբրեւ փօստայի վարձ վերագիր ընել արժան և իրաւունք համարեցինք, և կը յուսամք որ արգոյ բաժանորդք առ սէր սուրբ Աթոռոյս յօժարութեամբ յանձնառու կը լինին կանխիկ վճարելու տարեկան մէկ ու կէս մէճիտին հետ :

Տաւ էր մեզ արդարեւ գուժատու լինել մեր ընթերցողաց այն պիտի անձի մը անակնկալ մահուան համար, որոյ կեանքը՝ անգիւտ դանձ էր սիրելի ազգիս, և մահն ալ անդարմանելի կորուստ. այն է Պալիեան Վսեմաշուք կարապետ Ամիրայն: Հայ ազգը, և արդի վիճակի Հայ սերունդը զգաց և պիտի զգայ յապագայս, և ցաւօք սրտի պիտի յիշէ միշտ Վսեմաշուք Ամիրայիս կորուստը, որոյ ձիւքերն և գործքերը մէկ մէկ առաքինութեան տիպարներ էին, եւ իւր վարքը կը համարձակիմք ըսել՝ բարոյական եւ աւետարանական առաքինութեանց գրքոյլ մըն էր, զոր անտարբեր աչօք կարգաց Հայը ի կենդանութեան Հանգուցելոյն, այլ զինի մահուան ոսկեդրոշմ պիտի քանդակուին կենդանի տախտակներու վերայ յան մահ յիշատակ Պալիեան ազնուափայլ Վերդաստանին: Սէր և որ եւ իցէ մէկու մը ապիք գովեստները, որ մարդկային շնչոյ արգիւնք են միայն, չունին երբէք արժողութիւն մի այն երանութեան առջեւ, որում արժանացած է հանգուցելոյն երջանիկ հոգին: Տարապայման վնճ մը՝ զոր բացաւ նա ազգին սրտին մէջ, անգունդ մը՝ զոր իւր բարեպաշտական և ազգասիրական արդիւնքներովը լցուցած էր, ուրիշ կերպով կարելի չէ լեցնել, բայց եթէ այն մեծամեծ ակնկալութիւններով՝ զոր ունիմք ազգովին իւր բարեյիշտպակ և ազնուածնունդ որգւոցը վերայ. որոնք ոչ այնչափ փարթամութեան և աշխարհային վաղանցիկ գանձերուն՝ որչափ իրենց Հօրը աստուածահաճոյ վարուցն ու առաքինութեանցը ժառանգորդ պիտի ըլլան, և այն ժամանակը պիտի ըսէ ներկայ և ապագայ Հայը թէ Պալիեան կարապետ Ամիրայն ողջ է և կենդանի է իւր զաւակացը վերայ: Սուրբ Աթուր, որ զանազան առիթներու մէջ վայելած է լուսահոգւոյն շնորհքները և բարիքը, փութաց կիրակի օր աստուածային պաշտօն և պատարագ մատուցանել իւր հոգւոյն համար: Արեկայ էին սոյն հոգեւոր և սրտաբուխ հանգիսիս յառանգաւորաց դպրոցի քըսանի չափ սանունքը, որոնք ի պատիւ հանգուցելոյն առաջին անգամ դպրութիւն ըրին սուրբ Եկեղեցւոյն մէջ. և Ամեն. Արբազան Պատրիարք Հայրն ալ առանձին ատենախօսութեամբ Վսեմաշուք Ամիրային ազգասիրական գործքերն կենդանի նկարագրելով, իւր ցաւակցութիւնը յայանց հրաւիրելով զժողովուրդը ազօթել նորահոգւոյն համար: